خبر در خبر

ایرنا- حسن اکبری، معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست درباره واگذاری مدیریت شمال پارک ملی دنا به استان اصفهان گفت: هنوز در جلسات کارشناسی مسأله‌ای را ابلاغ نکردیم و تغییری در مدیریت منطقه ایجاد نشده است. در واقع مصوبه شورای‌عالی محیط زیست وجود دارد اما هنوز ما به استان‌ها ابلاغ نکرده‌ایم و باید از نظر فنی موضوع بررسی شود.

ایسنا- عباس صوفی، عضو کمیسیون عمران مجلس گفت: انتظار می‌رود وزارت راه وشهرسازی و وزارت کشور اهتمام لازم را برای تأمین بلیت با نرخ مصوب در ایام اربعین حسینی داشته و با شرکت‌های متخلف برخورد شود. مجلس هم وظیفه نظارتی خود را دنبال خواهد کرد. وزارت کشور به‌عنوان متولی ستاد اربعین، وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی حوزه حمل ونقل و سازمان تعزیرات وظایف مهمی بر عهده دارند تا بلیت با نرخ مصوب در این ایام تأمین شود.

ایسنا- عطاءالله کاویان، رئیس محیط زیست استان مازندران با اشاره به دپوی موقت و دائمی پسماندها در محدوده منطقه محمودآباد، بابلسر و فریدون‌کنار از فاصله حداکثر ۴۰۰ متری دریای خزر و حتی کمتر از ۱۰۰ متر اظهار کرد: این موضوع به دیپلماسی بین‌المللی ارتباطی ندارد.

ایسنا- روابط عمومی سازمان حفاظت محیط زیست از ثبت تصاویر یک قلاده یوزپلنگ ماده همراه چهار توله در مجموعه حفاظتی توران در استان سمنان توسط دوربین‌های تله‌ای خبر داد. این اولین ثبت توله‌های متولد شده در سال‌جاری در مجموعه حفاظتی توران است.

ایسنا- علی اکبر قربانلو، رئیس اداره پارک ملی توران از دستگیری دو شکارچی غیرمجاز در این پارک ملی خبر داد و تأکید کرد: همکاران ما در حفاظت محیط زیست برابر قوانین با هرگونه تخلف برخورد جدی می‌کند. همچنین همکاری‌های مردمی نقش مهمی در مبارزه با تخلفات زیست محیطی و از جمله شکار غیرمجاز دارد.

ایسنا- منصور مهرزاد، مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی کردستان گفت: در راستای کمک به ایجاد زیرساخت‌های لازم و آماده‌سازی روستاهای منتخب ایران برای شرکت در برنامه جهانی بهترین دهکده‌های گردشگری سال ۲۰۲۴ مطابق شاخص‌های سازمان جهانی گردشگری، پنج میلیارد ریال اعتبار به دهیاری روستای گردشگری پالنگان اختصاص یافت.

ایرنا- امیر کرم‌زاده، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان در اولتیماتومی (اتمام حجت) به برخی نهادهای دولتی تأکید کرد: وزارت نیرو باید بخشی از هزینه آسیب‌هایی را که بواسطه فرونشست به بناهای تاریخی اصفهان وارد می‌شود، پرداخت کند و ما این موضوع را در قالب شکایت حقوقی پیگیری خواهیم کرد.

ایرنا- حمیدرضا خادم، سرپرست اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی دزفول با اشاره به آغاز مرمت عرشه پل باستانی این شهر گفت: آسفالت عرشه پل در این عملیات برچیده و آجرفرش می‌شود.

ایرنا- داود میرشکار، مدیر کل حفاظت محیط زیست خوزستان گفت: براساس پایش تصاویر هوایی و تغییرات آن تا پایان تیرماه ۱۴۰۳ تالاب هورالعظیم ۵۷ درصد آبگیری داشته است.

خروج از حاشیه

آیا گزینه دولت جدید پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری را به جایگاه خود برمی گرداند؟

یادداشت

ملیحه مهدی‌آبادی
کارشناس ارشد مرمت آثار تاریخی

آنان که گذشته را به خاطر نمی‌آورند محکوم به تکرار آنند. همین دلنگرانی باعث شد تا در آستانه انتخاب وزیران دولت چهاردهم مروری داشته باشیم به یکی از فعال‌ترین و کارسازترین پژوهشگاه‌های فرهنگی کشور؛ پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری که زمانی در سطح محلی و ملی و منطقه‌ای جایگاهی داشت و در تعامل با مؤسسه‌های بین‌المللی، شخصیتی جهانی پیدا کرده بود.

وقتی پژوهشگاه فروریخت

هنوز خشم و دلنگرانی همکارانم در یک روز تابستانی در شهرداری شهری در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس شورای اسلامی، درباره تصمیم دولت دهم برای انتقال سازمان میراث فرهنگی به شهرهای شیراز و اصفهان را به یاد دارم. هنگامی که هر کدام از ما می‌خواستیم به نمایندگان بباورانیم که انتقال سازمان میراث فرهنگی ضربه مهلکی بر پیکر حفاظت از فرهنگ و تمدن کشور است. کلی سند و مدرک از فعالیت‌هایی که کارشناسان و مدیران سازمان از گذشته‌های دور و نزدیک برای حفظ آثار انجام داده بودند، از فراز و نشیب این سازمان در دوره جنگ تحمیلی و از توان تخصصی بخصوص توان پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی، در دستان ما برای ارائه به نمایندگان محترم بود. پس از ناامیدی از گفت‌وگو با نمایندگان، به امید شنیدن صدای کارشناسان به دیوان عدالت اداری شکایت‌ها نوشته شد و ناامید از اقدامات حقوقی در خیابان پاستور گرد آمدیم به امید اینکه رئیس جمهور وقت صدای ما را بشنود اما در نهایت تمام آن تلاش‌ها و نامه‌نگاری‌ها نتوانست از تکه تکه شدن سازمان جلوگیری نماید و برای جبران نارضایتی همکاران و در پاسخ به نامه نمایندگان مجلس طرح دورکاری را اجرا کردند. برخی دورکاری را پذیرفتند (حتی نیروهای خدماتی نیز دورکار شدند) هیأت علمی‌ها شامل قانون دورکاری نمی‌شدند به همین دلیل بسیاری از پژوهشگران خبره تن به بازنشستگی اجباری دادند و برخی کوچ اجباری را انتخاب کردند و با آغوش باز توسط مراکز تحقیقاتی دیگر که از کمبود نیروی کارآمد رنج می‌بردند، پذیرفته شدند.

پژوهشگاه در زیرپله

پس از دوسال طرح انتقال با شکست مواجه شد و پژوهشگاه با تحمل خسارات فراوان به تهران بازگشت. یکی از بدترین اتفاقات طی این دوسال این بود که علیرغم گسترده شدن سازمان میراث فرهنگی در اثر ادغام گردشگری و صنایع دستی و افزایش نیروی انسانی، به دلیل بی‌تدبیری و یا با تدبیر، مکان‌های در اختیار صنایع دستی و گردشگری از دست رفتند و مکان‌های محدود پژوهشگاه و سازمان میراث فرهنگی با ورود نیروهای دو سازمان فوق تنگ‌تر و تنگ‌تر شد. راهروها و زیرپله‌ها پارتیشن‌بندی شد و تمام نیروهای پژوهشی پژوهشگاه نیز در ساختمان پژوهشکده حفاظت و مرمت و بخشی از موزه ملی ایران جای گرفتند. به همین دلیل تمام آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها تعطیل و مکان‌های آنها تبدیل به مکان‌های اداری شد حتی پارکینگ و انبارهای بخش منهای ۲ ساختمان پژوهشکده به کارشناسان پژوهشی اختصاص داده شد.

حاشیه نشینی پژوهشگاه

پس از روی کار آمدن دولت یازدهم امید تازه‌ای در کارشناسان پژوهشگاه ایجاد شد بخصوص که در ابتدای راه از رئیس و مدیران و کارشناسان قدیمی سازمان برای احیای آن یاری گرفتند ولی پس از زمانی کوتاه، نیروهای مدیریتی جدیدی جایگزین شدند که سابقه مدیریتی و اجرایی در مقوله‌های میراث فرهنگی نداشتند و رفته رفته امیدواری تبدیل به یأس شد زیرا در هنگام تغییرات چارت سازمانی، ابتدا برای ادغام و سپس برای وزارتخانه، معاونت پژوهشی سازمان میراث منحل و تمام وظایف آن به پژوهشگاه محول شد اما جایگاه پژوهشگاه در چارت جدید نه به‌عنوان مغز متفکر بلکه به عنوان یک بخش حاشیه‌نشین برابر با شرکت اتومبیلرانی و یگان حفاظت فیزیکی، دیده شد و تکلیف اختصاص اعتباری آن هم روشن نبود. بنابراین پژوهشگاه بشدت در مضیقه مالی و مکانی قرار گرفت و نقش غده‌ای را درسازمان و سپس وزارتخانه داشت که نه می‌توانستند حذفش کنند و نه می‌توانستند نگهش دارند. در این شرایط سخت، رئیس وقت پژوهشگاه به اتکای سابقه مدیریتی پیشین و جایگاه سیاسی و اجتماعی خود توانست تا حدودی به وضعیت نابسامان ایجاد شده سامان دهد. دوباره بخش‌هایی از پژوهشگاه که تقریباً نابود شده بود، احیا شد از جمله بازگشایی مرکز اسناد، قوت بخشیدن به انتشارات و تقویت علمی با اعطای بورسیه به هیأت‌های علمی تا «رنکینگ» پژوهشگاه در وزارت علوم ارتقا یابد و از رتبه C به رتبه B ارتقا یافت. این امر سبب گشایش بن‌بست‌هایی از جمله استخدام هیأت علمی و کارشناسان پژوهشی شد اما با تغییر رئیس سازمان و رئیس پژوهشگاه، این پژوهشگاه دوباره دچار افت جایگاهی و علمی شد. منابع مالی اختصاص داده شده به سختی کفاف حقوق کارکنان را می‌داد و کم کم لابی‌هایی برای انحلال پژوهشگاه به جریان افتاد. البته تمام این حوادث جدای از تغییرات مدیریتی کلان کشور نبود. پژوهشگاه، به دلیل انتقال و سپس کمبود جا و بازنشسته شدن اعضای هیأت علمی، با کمبود نیرو روبه‌رو شد تا جایی که براساس قوانین وزارت علوم که لازم بود برای تشکیل هر گروه، حداقل سه هیأت علمی داشته باشد، برخی گروه‌ها به دلیل کمبود اعضای هیأت در آستانه حذف قرار گرفتند. به همین دلیل تعداد بسیار کمی از اعضای هیأت علمی بر خلاف پست‌های خالی فراوان، به استخدام پژوهشگاه درآمدند. قوانین وزارت علوم نیز اجازه فعالیت بیش از پنج پژوهشکده در پژوهشگاه را نمی‌دهد. بنابراین تلاش‌های سالیان برای تبدیل گروه هنرهای سنتی پژوهشگاه و گروه گردشگری نیز به ثمر نخواهد رسید. تلاش برای خرید ساختمان‌های جدید به قدری طولانی شد که با تغییر مدیریت کلان دولت محقق نشد.

تصمیم عجیب مجلس

در این هنگام مرکز پژوهش‌های مجلس در تحقیقی بدون انتخاب معیار مناسب برای سنجش، اعلام کرد که پژوهشگاه کارآمد نیست. با تغییر مدیریتی جدید پژوهشگاه، همان رمق اندک آن نیز گرفته شد. میهمانان جدید پژوهشگاه بدون سابقه مدیریتی و به صرف دانشگاهی بودن و بدون زحمت برای آسیب شناسی، در پی افکندن طرح‌های جدید وارد عرصه شدند. برای حل مشکل جا، پیشنهاد داده شد که تمام آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های حفاظت و مرمت که زمانی ساختمان مستقل خود را داشت و جنب موزه ملی ساخته شده بود تا پشتیبان امور تحقیقاتی مخازن موزه ملی، کاخ گلستان و بقیه مراکز فرهنگی باشد به اتوبان کرج نقل مکان کند. عدم درک درست از ساختار و وظایف پژوهشگاه سبب شده برخی از همکاران خرید خدمت کنند یا تقاضای بازنشستگی پیش از موعود نمایند و برخی نیز که می‌توانستند با موافقت پژوهشگاه به خدمت خود ادامه دهند با طیب خاطر بازنشستگی را بپذیرند. بدیهی است که اعتبار یک پژوهشگاه به هیأت علمی و سپس کارشناسان پژوهشی آن است که این جایگاه در حال حاضر از دست رفته است. بنابراین اکنون همه چشم‌ها به انتخاب وزیری دوخته شده تا بتواند اهمیت پژوهشی پژوهشگاه را دریابد و دوباره جایگاه و شأن از دست رفته آن را احیا کند و پژوهشگاه را در جایگاه حقیقی خود یعنی رأس هرم وزارتخانه قرار دهد تا از اضمحلال یکی از کارسازترین و فعال‌ترین پژوهشگاه‌های کشور جلوگیری کنند.

معاون میراث‌فرهنگی به دنبال ثبت جهانی «هگمتانه» اعلام کرد

ایران رتبه نهم ثبت میراث جهانی یونسکو را به دست آورد

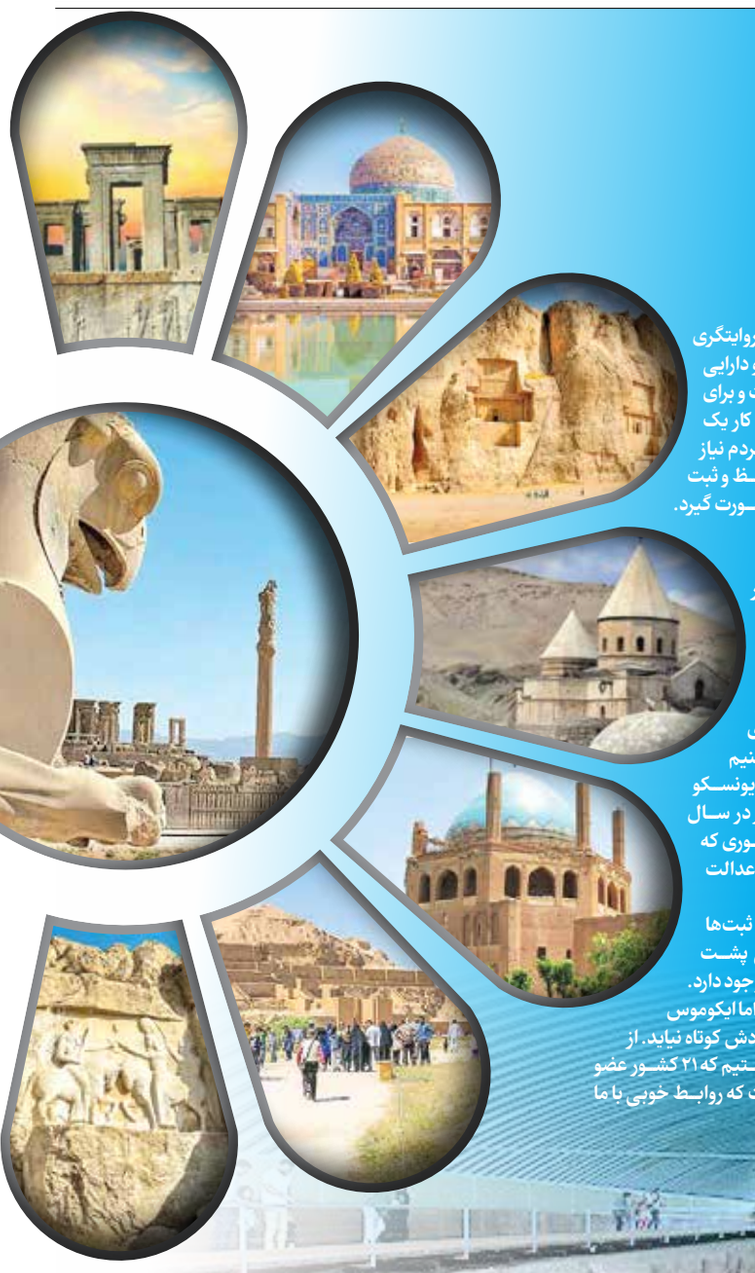

زیست‌بوم/ ایران با ثبت جهانی هگمتانه رتبه نهم ثبت میراث جهانی یونسکو را از آن خود کرد. البته علی دارابی، معاون میراث‌فرهنگی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی تأکید می‌کند ثبت جهانی هگمتانه تازه آغاز ماجراست؛ چون حمایت و حفاظت از اثر، کار یک وزارتخانه نیست و همراهی دستگاه‌های مختلف را می‌طلبد. از همین رو پیوست آن در حال نهایی‌شدن است تا مصوبه نهادهای بالادستی را داشته باشد و دستگاه‌ها بعد از ثبت به وظایف خود عمل کنند، از جمله ردیف اعتباری که سازمان برنامه‌وبودجه باید اختصاص دهد واستانداران و دیگر دستگاه‌ها نیز وظایف مشخصی داشته باشند که در آن پیوست، بیان شده است.

علی دارابی، معاون میراث فرهنگی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در نشست «هگمتانه» که به‌عنوان بیست وهشتمین میراث ایران، ششم مردادماه ۱۴۰۳ در یونسکو ثبت جهانی شد از اقدام برای تدوین پیوست حفاظت از آثار جهانی با تعیین وظایف تمام نهادها و وزارتخانه‌ها خبر داد و گفت: موضوع ثبت جهانی محدود به حمایت از آثار و جلوگیری از تخریب نیست. در رویکرد توسعه‌یافتگی، به مفهوم ثبت جهانی آثار از منظر دیپلماسی فرهنگی نگاه می‌شود و افزایش علاقه‌مندی کشورها به ثبت جهانی نیز از این منظر است و از همین رو، کشورهای توسعه‌یافته که بخوبی از عهده حفاظت از آثار بر می‌آیند در صدر صف ثبت جهانی آثار هستند.

وی با اشاره به اینکه روح حاکم بر کنوانسیون میراث جهانی یونسکو، حمایت است، افزود: نقش اصلی تشکیل کنوانسیون میراث جهانی، حمایت از کشورهایی است که از آثار برجسته‌ای برخوردار هستند و کشورها بنا به دلایلی امکان و مسئولیت نگهداری و صیانت از آثار را ندارند؛ از این رو کنوانسیون قصد دارد از اثر و کشور صاحب اثر حمایت کند.

دارابی معتقد است اعتباربخشی فرهنگی، جهانی کردن ارزش‌های ایرانی، دیپلماسی فرهنگی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی ثبت جهانی، حفاظت از اثر و ویژگی‌های جامعه محلی و توانمند کردن جوامع محلی و میزبان آثار مهم‌ترین پیامدهای ثبت جهانی آثار است.

معاون میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی درباره دستاوردهای ثبت جهانی آثار نیز اظهار داشت: در دهلی نو حدود ۱۹۶ کشور حضور داشتند و با این تعدادی که در اجلاس اخیر حضور داشتند یکی از معتبرترین مراکز تنظیم اسناد در جهان شکل گرفت. به این نکته اشاره کردم تا اعتبار کاری که توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی انجام شد بر همگان روشن شود. در این نشست ۲۶ اثر فرهنگی و تاریخی ثبت شد و ما در میان ۱۰ کشور نخست دنیا در حوزه میراث فرهنگی ملموس رتبه نهم را داریم و در رتبه میراث ناملموس با ۲۴ عنصر جزو ۵ کشور نخست هستیم و در دولت سیزدهم در دو رتبه صعود کردیم. امسال هم در کمیته میراث جهانی ناملموس که در پاییز برگزار می‌شود چند پرونده داریم که موقعیت ایران بهتر خواهد شد.

دارابی با تأکید بر حفاظت و نگهداری از دارایی‌ها برای آیندگان، ادامه داد: بعد از ثبت، وظیفه‌ای در روایتگری داریم و باید پیوست رسانه‌های پس از ثبت را داشته باشیم و دستگاه‌های مرتبط در این باره وظایفی دارند. این اعتبار باید روایتگری شود تا این ثروت و گنجینه و دارایی عظیم را خوب معرفی، حفاظت و برای آیندگان نگهداری کنیم. این کار یک دستگاه نیست و به عزم مردم نیاز دارد و نهضت بزرگی برای حفظ و ثبت آثار فرهنگی و تاریخی باید صورت گیرد.

> امسال هم در کمیته میراث جهانی ناملموس که در پاییز برگزار می‌شود چند پرونده برای ارائه وجود دارد که موقعیت ایران را بالاتر خواهد برد

عدالت عجیب یونسکو

احمد پاکتچی سفیر ایران در یونسکو نیز با انتقاد ازعدالت یونسکو گفت: ما برای اینکه بخواهیم پروژه هگمتانه را پیش ببریم با ۲۰ کشور صحبت کردیم تنها کشوری که نتوانستیم با آن ملاقات کنیم جامائیکا بود. همچنین، به یونسکو اعلام کردیم سهمیه یک اثر در سال برای کشوری مثل ایران با کشوری که هیچ اثری ندارد یا کمتر دارد؛ عدالت عجیبی است!

پاکتچی ادامه داد: این نوع ثبت‌ها پایان شیرینی دارند ولی پشت تبریک‌ها چالش و مبارزه‌ای وجود دارد. دشمنی در طرف مقابل نبود اما ایکوموس تلاش می‌کند که از موضع خودش کوتاه نیاید. از آن طرف با کمیته‌ای مواجه هستیم که ۲۱ کشور عضو دارد برخی از آنها ممکن است که روابط خوبی با ما داشته باشند یا برعکس.